

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	OT	4	0
2501933 Periodisme	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Maria Rosario Lacalle Zalduendo

Correu electrònic: Rosario.Lacalle@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Cristina Pujol Ozonas

Prerequisits

Sense prerequisits.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per treballar de manera eficient l'autoaprenentatge i l'autoexigència, així com iniciar estudis posteriors amb un elevat grau d'autonomia o que impliquin l'adaptació a noves situacions.

Aquest curs té un caràcter teòric-metodològic i es dirigeix a facilitar als alumnes la base conceptual i els instruments necessaris per analitzar els discursos de la Comunicació de Masses, així com les estratègies subjacents als processos comunicatius dels mitjans. El context con es produeixen i es consumeixen els discursos dels mitjans de comunicació esdevé així mateix objecte d'anàlisi.

Els diferents punts del programa s'articulen entorn a algunes de les principals aportacions de la semiòtica, de la socio-semiòtica i de l'anàlisi del discurs.

Competències

Comunicació Audiovisual

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps i les elaboracions conceptuals, així com el seu valor per a la pràctica professional.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.

Periodisme

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Aplicar els principis teòrics a l'anàlisi dels processos audiovisuals.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
5. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
6. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
8. Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.
9. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
10. Establir relacions entre el coneixement comunicatiu i les ciències socials, humanes i tecnològiques en procés d'implementació d'estratègies i polítiques de comunicació.
11. Fonamentar els corrents semiòtics contemporanis i aplicar-los a la comunicació i al periodisme.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Identificar els fenòmens i plantejar els problemes teòrics relatius a la comunicació audiovisual.
14. Identificar els principis teòrics de la producció i el consum audiovisual.
15. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
16. Valorar els impactes socials de la mediació tecnològica en la comunicació contemporània.

Continguts

1. Fonaments i aplicacions de l'estructuralisme
 - 1.1. Semiologia, Semiòtica, signe, significació i comunicació
 - 1.2. Conceptes claus de la semiòtica estructuralista
 - 1.3. Christian Metz i la Gran Sintagmàtica
 - 1.3. Del signe i el codi al text, la història i el discurs
2. Anàlisi del relat
 - 2.1. El formalisme rus i l'estudi científic de la literatura
 - 2.2. La morfologia del conte
 - 2.3. Els elements constitutius del relat
 - 2.4. Propostes d'anàlisi estructural de Roland Barthes
 - 2.5. Narratologia i anàlisi del relat
3. Anàlisi del discurs
 - 3.1. El recorregut generatiu del sentit i la teoria de la narrativitat de A. J. Greimas
 - 3.2. La construcció axiològica dels discursos
 - 3.3. L'articulació narrativa
 - 3.4. L'estructura de l'enunciació
 - 3.5. Realisme/realitat, versemblança/veritat, objectivització/subjectivització de les representacions
4. Interpretació dels textos
 - 4.1. Els fonaments de la semiòtica interpretativa: Charles Sanders Peirce
 - 4.2. La teoria de la interpretació d'Umberto Eco
 - 4.3. Els límits de la interpretació: de la guerrilla semiològica a la cooperació textual

Metodologia

Les sessions de l'assignatura es realitzaran mitjançant diferents activitats, com s'indica a la taula següent.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, seminaris, lectures	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15
Lectures, visionats, realització de treballs	82,5	3,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15
Tipus: Supervisades			
Tutories	10	0,4	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 15

Avaluació

Aquesta assignatura combina diferents modalitats d'avaluació:

1. Exàmens escrits de cadascuna de les quatre parts que integren el temari (32% de la puntuació total)
2. Treballs lliurats (53%)
3. Intervenció a les classes i els seminaris (15%)

La nota final serà el resultat de la mitjana de les quatre parts que integren l'avaluació. Per superar l'assignatura és necessari que els exàmens escrits i els treballs lliurats estén aprovats.

Reavaluació

En el període destinat a la reavaluació es podran recuperar els exàmens i els treballs suspesos, sempre que no hagin superat el 30% de les proves evaluables.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lectures, intervencions	20%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Proves escrites	26,7%	2	0,08	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Treballs lliurats	53,3%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16

Bibliografia

- Bibliografia del primer tema (Fonaments i aplicacions del estructuralisme)

BARTHES, Roland (1967), "Elementos de semiología", en La aventura semiológica , Barcelona, Paidós, 1993. La interpretació barthesiana de Saussure es molt útil com a introducció al estructuralisme.

BERTETTI, Paolo (2015), "Capítulo I. Semiótica, Audiovisual, Historia, Texto...", en La historia audiovisual. Las teorías y herramientas semióticas, Barcelona, UOC. Aplicació de la semiologia al camp audiovisual.

CHANDLER, D. "Glossary of key terms", en Semiotics for beginners, <http://www.aber.ac.uk/media/Documents/S4B/sem-gloss.html#A>

CHATMAN, Seymour (1978), "Introducción", en Historia y discurso , Madrid, Taurus, 1990. Aplicació dels principis estructuralistes al anàlisi del cinema.

METZ, Christian (1963), (1964-1968) Ensayos sobre la significación del cine I, Barcelona, Paidós, 2002 (Segona part: "Problemas de semiología del cine"). Aplicació de la semiologia al anàlisi del cinema.

- Bibliografia del segon tema (Anàlisi del relat)

BARTHES, Roland, "Introducción al análisis estructural del relato" (1966), La aventura semiológica , Barcelona, Paidós, 1993. Síntesi formalista de la proposta d'anàlisi estructuralista de Barthes.
GENETTE, Gerard (1972), Figuras III, Barcelona, Lumen, 1989. Elements essencials de l'anàlisi narratològic.
LACALLE, Ch. Jóvenes y ficción televisiva. Construcción de identidad y transmedialidad, Barcelona, UOC, 2013 (capítol "Análisis de los relatos").
PROPP, Vladimir, (1928), La morfología del cuento, Madrid, Fundamentos, 1985. Llibre de consulta; una de les obres que més han influenciat la semiòtica estructuralista.
CHATMAN, Seymour (1978), Historia y discurso, Madrid, Taurus, 1990. Aplicació dels principis estructuralistes al anàlisi audiovisual.
TOMASEVSKIJ, Boris, "La construcción de la trama" (1928), en Tzvetan Todorov, Teoría de la literatura, BuenosAires, Signos, 1970. Cconceptes claus d'anàlisi textual.

- Bibliografía del tercer tema (Anàlisi del discurs)

CALABRESE, O. "La información y el espectador", en O. Calabrese, A. Silva y U. Volli, Los juegos de la imagen, Bogotá, Instituto Italiano di Cultura, 1995, págs. 129-143. Estructura de l'enunciació en el text informatiu des de la semiòtica de Greimas.
CASETTI, F. - DI CHIO, F. "El análisis de la comunicación" i "El análisis de la narración", en Cómo analizar un film, Barcelona, Paidós, 1991. Eines d'anàlisi audio-visual.
COURTÉS, J. (1991), Análisis semiótico del discurso, Madrid, Gredos, 1997 (capítols 2, 3 y 4 dedicats a la proposta de Greimas).
FLOCH, J. M. "Muertos en el cascarón", en Semiótica, marketing, comunicación (1991), Barcelona, Paidós, 1993. Aplicació pràctica (semiòtico-etnogràfica) del quadrat semiòtic greimasian.
GREIMAS, A.J.-COURTES, J. Semiótica. Diccionario razonado sobre la teoría del lenguaje (1979 i 1986), Madrid, Gredos, 1983 (vol. I) y 1987 (vol. II). Consulta i repàs de les diferents veus d'aquest diccionari explicades a classe.
LACALLE, Ch. (2013). Jóvenes y ficción televisiva. Construcción de identidad y transmedialidad. Barcelona, UOC, 2013 (apartat "Roles" del capítol "Análisis de personajes").

- Bibliografía del quart tema (La interpretació dels textos)

ECO, U. (1975), Tratado de semiótica general, Barcelona, Lumen, 1979 (0.5.2; 2.1.4; 2.7). Els punts senyalats constitueixen un complement als apunts sobre Ch. S. Peirce.
____Lector in fabula, Barcelona, Lumen, 1987 (2ª ed.) (capítol 2 dedicat al signo de Ch. S. Peirce i capítol 3 dedicat al lector model).
____Els límits de la interpretació, Barcelona , Destino, 1991 (1.4; 1.5; 3.1.3; 3.1.4; 3.1.5; 3.5). Principis i exemples de la interpretació textual.
____Seis paseos por los bosques narrativos, Barcelona, Lumen, 1996 (Eco resumeix la seva teoria de la interpretació en un curs impartit a la Universitat de Harvard en 1992).
LACALLE, Ch. El discurso televisivo sobre la inmigración. Televisión y construcción de identidad, Barcelona, Omega, 2008 (capítol primer).
____Jóvenes y ficción televisiva. Construcción de identidad y transmedialidad. Barcelona, UOC, 2013 (capítol "El feedback de los usuarios").
MANETTI,G. "Los modelos comunicativos y la relación texto-lector en la semiótica interpretativa", en R. Grandi, Texto y contexto en los medios de comunicación, Barcelona, Bosch, 1995.